

# Yoel Kitabı və Laodikeyalı Yeddinci Gün Adventist Kilsəsi - Üçüncü Hissə

## *Qırmızı Şərab Bağı*

Jeff Pippenger

2025-12-03

Əvvəlki məqaləni belə bir sualla bitirmişdik: “Bu anlayışlar yerinə oturduqdan sonra belə bir sual verilə bilər: necə oldu ki, 11 sentyabrda Yoel kitabı Peterin Pentikost günündə eyniləşdirdiyi xəbər oldu?”

Peter müəyyən edirdi ki, Yoel Pentikost günündə yerinə yetirdi; bu isə Pentikost mövsümünün sonunu işarələyən bir zaman nöqtəsidir. Pentikost mövsümündə başlanğıcda Müqəddəs Ruhun bir təzahürü oldu, sonra isə sonunda Müqəddəs Ruhun daha böyük bir təzahürü baş verdi. İmanla anlayaraq ki, həm Müqəddəs Kitab, həm də Peyğəmbərlik Ruhu Yoeli axır yağış dövrünə tətbiq edir, biz bilə bilərik ki, Yoel kitabı 11 sentyabrda indiki həqiqət oldu; və kitabın hər bir ünsürü 11 sentyabrda başlayan, yeddi son bələni də əhatə edərək onlara qədər uzanan peyğəmbərlik tarixindən birbaşa bəhs edəcəkdir; Yoel bunu “Rəbbin günü” adlandırır.

1888-ci ilin timsalında olduğu kimi, 11 sentyabrda Laodikeya xəbərinin təqdim edilməsi həmin an üçün sınaq həqiqəti oldu. Yeşaya da əlli səkkizinci fəsildə eyni xəbəri Allahın xalqına onların təqsirlərini göstərən şeypur səsi ilə timsallaşdırır. Yeşayanın səsinə şeypur kimi ucaltmağa başladığı “gün”, bağ haqqında nəğməni oxuduğu həmin günün özüdür.

O gündə ona dair nəğmə oxuyun: qırmızı şərab bağı. Mən, Rəbb, onu qoruyuram; onu hər an sulayacağam; ona bir zərər dəyməsin deyərək, onu gecə-gündüz qoruyacağam. Məndə qəzəb yoxdur; döyüşdə kim mənə qarşı tikan-kolu və qanqalı çıxarar? Mən onların arasından keçərəm, onları birlikdə yandıraram. Yaxud qoy mənim qüdrətimdən yapışsın ki, mənimlə barışıq etsin; bəli, mənimlə barışıq edəcək. O, Yaqubdan gələnlərin kök salmasına səbəb olacaq; İsrail çiçəklənəcək və tumurcuqlanacaq, dünyanın üzünü bəhrə ilə dolduracaq. Yeşaya 27:2–6.

Müasir ruhani “İsrail” son yağış dövründə “çiçəklənəcək, tumurcuqlayacaq və dünyanın üzünü bəhrə ilə dolduracaq”, çünki erkən yağış bitkinin tumurcuqlanmasına və çiçəklənməsinə səbəb olur, son yağış isə bəhrəni yetişdirir. 11 sentyabrda Nyu-Yorkun binaları çökdükdə Vəhy on səkkizin qüdrətli mələyi endi və son yağış çiləməyə başladı. O zaman Allahın keşikçiləri Laodikiya kilsəsinə şeypur çalmalı idilər. Allahın xalqının günahlarını aşkar edən Yeşayanın xəbəri həm də qırmızı şərab bağının nəğməsidir. Yoelin birinci fəsli məhz həmin xəbərin özüdür.

Pətuəl oğlu Yoelə gələn Rəbbin kəlamı.

Bunu eşidin, ey qocalar, və qulaq asın, ey ölkənin bütün sakinləri. Bu sizin günlərinizdə, yaxud atalarınızın günlərində olubmu? Bunu öz övladlarınıza danışın, qoy övladlarınız da öz övladlarına danışsın, onların övladları isə başqa bir nəsəl.

Çəyirtkənin qoyub getdiyini çəyirtkə sürüsü yemişdir; çəyirtkə sürüsünün qoyub getdiyini qurd yemişdir; qurdun qoyub getdiyini isə tırtıl yemişdir.

Ayılın, ey sərxoşlar, və ağlayın; və ah-nalə edin, ey bütün şərab içənlər, təzə şəraba görə; çünki o, ağzınızdan kəsilib.

Çünki mənim torpağıma qüvvətli və saysız-hesabsız bir millət qalxdı; onun dişləri aslan dişləridir, və onun azı dişləri böyük bir aslanınkı kimidir. O, mənim üzüm bağımı viran etdi və əncir ağacımın qabığını soydu; onu lap çılpaq qoyub kənara atdı; onun budaqları ağardı. Cavanlığının əri üçün çul geyinmiş bir bakirə kimi fəryad et. Taxıl təqdimi və içki təqdimi Rəbbin evindən kəsildi; kahinlər, Rəbbin xidmətçiləri matəm edirlər. Tarla viran oldu, torpaq matəm edir; çünki taxıl məhv oldu, təzə şərab qurudu, yağ tükəndi.

Ey əkinçilər, xəcalət çəkin; ey üzümçülər, fəryad edin, buğda və arpa üçün; çünki tarlanın məhsulu məhv olmuşdur. Üzüm tənəyi qurumuş, əncir ağacı taqətdən düşmüşdür; nar ağacı, xurma ağacı, həmçinin alma ağacı, hətta çöldəki bütün ağaclar solmuşdur; çünki insan övladlarından sevinc quruyub getmişdir.

Qurşaqların və mərsiyə edin, ey kahinlər; fəryad edin, ey qurbangahın xidmətçiləri; gəlin, bütün gecəni çul içində uzanın, ey Allahımın xidmətçiləri; çünki taxıl təqdimatı və içki təqdimatı Allahınızın evindən kəsilib. Orucu müqəddəs elan edin, təntənəli bir toplantı çağırın, ağsaqqalları və ölkənin bütün sakinlərini Allahınız Rəbbin evinə toplayın və Rəbbə fəryad edin: Vay o günə! Çünki Rəbbin günü yaxındır və o, Qüdrətli Olandan gələn bir məhvetmə kimi gələcək. Məgər gözlərimizin önündə azuqə kəsilməyibmi? Bəli, Allahımızın evindən sevinc və şadlıq da kəsilib. Toxum öz kəsəklərinin altında çürüyüb, anbarlar viran qalıb, taxıl ambarları dağıdılıb; çünki taxıl quruyub. Heyvanlar necə də inildəyir! Mal-qara sürüləri çaşqın qalıb, çünki onların otlağı yoxdur; bəli, qoyun sürüləri də viran edilib.

Ya Rəbb, Sənə fəryad edəcəyəm; çünki od çölün otlaqlarını yeyib-bitirmiş, alov tarlanın bütün ağaclarını yandırmışdır. Çöl heyvanları da Sənə fəryad edir; çünki sulu çaylar qurumuş, od çölün otlaqlarını yeyib-bitirmişdir. Yoel 1:1–20.

Yoelin birinci fəsli Allahın üzüm bağının məhvinə müraciət edir. Yeşaya “o günü” axır yağışın başladığı gün kimi müəyyən edir, çünki həmin gündə bitkilər çiçəklənməyə və tumurcuqlamağa başlayır. Yeşayanın bizə Allahın xalqının “kök salacağını”, “çiçəkləyib tumurcuqlayacağını” və yer üzünü “meyvə” ilə dolduracağını bildirməsi, üç mərhələdən ibarət tədrici bir tarixi təsvir edir. Bitki torpaqda “kök salır”. Buna görə də “kök salmaq” torpaq üzərində dayanmaq deməkdir ki, bu da alt mərtəbə və ya təməldir. “Yaqubdan çıxanlar” “kök salırlar”, sonra isə onlara “İsrail” deyilir. Laodikeya təcrübəsindən çıxanlar isə bundan sonra Filadelfiyalıları adlandırılırlar, hərçənd bu təcrübəni qoruyub saxlamaq, Bazar günü qanunu ilə sona çatan sınaq prosesində qələbə qazanmağı tələb edir.

Yaqubun (qəsbkarın) və İsrailin (qalib gələnin) peyğəmbərlik baxımından əlaqəsi onu göstərir ki, 9/11-də əsaslara qayıdaraq “kök atanlar” elə oradaca və o anda əhd münasibətinə daxil olurlar. Peyğəmbərlik baxımından adın dəyişdirilməsi, Abramdan İbrahimə, Saraydan Saraya, Yaqubdan İsrailə və başqalarında təmsil olunduğu kimi, əhdin rəmzidir. Ayədə 9/11-də köhnə təməl

həqiqətlərinə qayıdanların, yağış çiçəklər və tumurcuqlar yetirməyə başladıqca, əhd münasibətinə daxil olduqları bildirilir. Bazar qanunu zamanı bütün dünya “meyvə” ilə dolacaq, çünki o zaman yağış ölçüsüz şəkildə töküləcək.

Yeşaya Yeşaya ilə, əlbəttə bütün digər peyğəmbərlərlə də uyğun olmalıdır; lakin Yeşaya səsini şeypur kimi ucaltmalı və Laodikiyalı Yeddinci Gün Adventistlərinə üzüm bağının nəğməsi kontekstində onların günahlarını göstərməlidir. Bu nəğmə İsa tərəfindən üzüm bağı məsəlində oxunmuşdur. Üzüm bağı Onu ağılatdı; O, çarmıxdan əvvəl son dəfə Yerusəlimə baxarkən qədim İsrailin sınaq müddətinin sonuna çatdığını və Allahın əhd xalqı olaraq kənara qoyulduğunu bilirdi. Eyni zamanda Məsih Allahın üzüm bağından münasib bəhrələr gətirəcək bir xalqla əhdə daxil olurdu. İstər başlanğıcdakı Yeşuanın üzüm bağı hekayəsi, istərsə də sondakı İsanın hekayəsi olsun, yeni əhd xalqına çevrilənlər yüz qırx dörd minə işarə edirdi.

Məsih Yeşayanın üzüm bağı haqqında peyğəmbərliyindən danışdı; White bacı da belə edir.

“Bağ haqqında məsəl təkcə yəhudi xalqına aid deyil. Onun bizim üçün də bir dərsi vardır. Bu nəsiləki kilsə Allah tərəfindən böyük imtiyazlar və xeyir-dualarla bəxş edilmişdir və O, buna müvafiq bəhrə gözləyir.” Məsihin Məsəlləri, 296.

Peyğəmbərlik Ruhundan olan son bəyanata aparan parçanı oxumaq ibrətamizdir.

“23-cü fəsil — Rəbbin Üzüm Bağı”

“Yəhudi Milləti”

“İki oğul məsəlindən sonra bağ məsəlini danışdı. Birincisində Məsih yəhudi müəllimlərinin önünə itaətin əhəmiyyətini qoymuşdu. Digərində isə O, İsrailə bəxş olunmuş zəngin bərəkətlərə işarə etdi və bunlarda Allahın onların itaəti üzərində olan haqqını göstərdi. O, onların önünə Allahın məqsədinin izzətini qoydu; belə ki, onlar itaət vasitəsilə onu yerinə yetirə bilərdilər. Gələcəyin üzərindən pərdəni qaldıraraq göstərdi ki, Onun məqsədini yerinə yetirməmək ucbatından bütün xalq Onun bərəkətini əldən verir və öz üzərinə fəlakət gətirirdi.”

“‘Bir ev sahibi vardı,’ — Məsih dedi, — ‘o, bir üzüm bağı saldı, onun ətrafını hasarladı, içində bir şərab sıxacağı qazdı, bir qüllə tikdi, onu bağbanlara icarəyə verdi və uzaq bir ölkəyə getdi.’”

Bu üzüm bağının təsviri peyğəmbər Yeşaya tərəfindən verilir: “İndi sevgilim haqqında, Onun üzüm bağına dair sevdiiyə bir nəğmə oxuyacağam. Sevgilimin çox bərəkətli bir tərədə bir üzüm bağı var idi; və O, onun ətrafını hasarladı, daşlarını yığıb çıxardı və onu ən seçmə tənəklə əkdikdi, ortasında bir qüllə tikdikdi, həmçinin orada bir şərab sıxanını düzəltdi; və gözlədikdi ki, o, üzüm versin.” Yeşaya 5:1, 2.

Əkinçi çöllükdən bir torpaq sahəsi seçir; onu hasara alır, təmizləyir və becərir, sonra da bol məhsul gözləyərək onu seçmə üzümlərlə əkir. O, bu torpaq sahəsinin becərilməmiş çöldən üstünlüyü ilə, onun becərilməsi üçün göstərdiyi qayğı və zəhmətin nəticələrini nümayiş etdirməklə özünə şərəf gətirəcəyini gözləyir. Eləcə də Allah dünyadan bir xalq seçmişdi ki, Məsih tərəfindən tərbiyə və təlim alsın. Peyğəmbər deyir: “Ordular Rəbbinin bağı İsrail evi, Yəhuda adamları isə Onun sevimli əkilidir.” Yeşaya 5:7. Allah bu xalqa böyük imtiyazlar

vermiş, bol xeyirxahlığından onları zəngin surətdə bərəkətləndirmişdi. O, onlardan Özünə izzət gətirəcək meyvə vermələrini gözləyirdi. Onlar Onun Padşahlığının prinsiplərini aşkara çıxarmalı idilər. Onlar süqut etmiş, pis bir dünyanın ortasında Allahın xarakterini təmsil etməli idilər.

“Rəbbin üzüm bağı olaraq onlar büt-pərəst xalqlarından tamamilə fərqli bəhrə verməli idilər. Bu büt-pərəst xalqlar özlərini şər iş görməyə təslim etmişdilər. Zorakılığa və cinayətə, tamahkarlığa, zülmə və ən pozğun əməllərə heç bir cilov olmadan yol verilirdi. Haqsızlıq, alçalma və bədbəxtlik bu çürük ağacın meyvələri idi. Allahın əkdii tənəyin verdiyi bəhrə isə bununla kəskin təzad təşkil etməli idi.”

Yəhudi millətinə Musaya vəhy olunduğu kimi Allahın xasiyyətini təmsil etmək imtiyazı verilmişdi. Musanın “Mənə Öz izzətini göstər” duasına cavab olaraq Rəbb vəd etdi: “Bütün yaxşılığımı sənə önündən keçirəcəyəm.” Exodus 33:18, 19. “Və Rəbb onun önündən keçib bəyan etdi: Rəbb, Rəbb Allah, rəhmli və lütfkar, səbirlidir, yaxşılıqda və həqiqətdə boldur, minlərlə nəsil üçün mərhəmət saxlayır, təqsiri, üsyanı və günahı bağışlayır.” Exodus 34:6, 7. Allahın Öz xalqından arzu etdiyi bəhrə bu idi. Onlar öz xasiyyətlərinin paklığında, həyatlarının müqəddəsliyində, mərhəmətlərində, məhəbbətli xeyirxahlıqlarında və şəfqətlərində “Rəbbin qanununun kamil olub canı döndərdiyini” göstərməli idilər. Psalm 19:7.

“Yəhudi xalqı vasitəsilə Allahın məqsədi bütün xalqlara zəngin xeyir-dualar bəxş etmək idi. İsrail vasitəsilə Onun nurunun bütün dünyaya yayılması üçün yol hazırlanmalı idi. Dünyanın millətləri pozğun adətlərə uymaqla Allah haqqında biliyi itirmişdilər. Lakin Allah Öz mərhəmətində onları varlıqdan silib yox etmədi. O, Öz kilsəsi vasitəsilə Onu tanımaq imkanı onlara verməyi niyyət etmişdi. O müəyyən etmişdi ki, Öz xalqı vasitəsilə açıqlanmış prinsiplər insanda Allahın əxlaqi surətinin bərpa olunması üçün vasitə olsun.”

Məhz bu məqsədin həyata keçirilməsi üçün Allah İbrahimi büt-pərəst qohumları arasından çağıraraq çıxartdı və ona Kənan torpağında məskunlaşmağı əmr etdi. “Səndən böyük bir millət düzəldəcəyəm,” — O dedi, — “sənə bərəkət verəcəyəm, adını ucaldacağam; və sən xeyir-dua olacaqsan.” Yaradılış 12:2.

“İbrahimin törəmələri, Yaqub və onun nəslə Misirə aparıldı ki, o böyük və şər millətin arasında Allahın Padşahlığının prinsiplərini aşkar etsinlər. Yusifin dürüstlüyü və bütün Misir xalqının həyatını qorumaq sahəsində gördüyü ecazkar iş Məsihin həyatının bir təcəssümü idi. Musa və bir çox başqaları Allah üçün şahidlər idilər.

“İsraili Misirdən çıxararkən, Rəbb Öz qüdrətini və mərhəmətini yenidən zahir etdi. Onları əsarətdən qurtarmasında göstərdiyi ecazkar işlər və səhrada səyahətləri zamanı onlarla rəftarı yalnız onların xeyri üçün deyildi. Bunlar ətrafdakı xalqlar üçün bir ibrət dərsi olmalı idi. Rəbb Özünü bütün bəşəri hakimiyyət və əzəmətdən üstün olan Allah kimi aşkar etdi. Öz xalqının xatirinə göstərdiyi əlamətlər və möcüzələr Onun təbiət üzərində və təbiətə sitayiş edənlərin ən böyükləri üzərində olan qüdrətini nümayiş etdirdi. Allah son günlərdə yer üzünü dolaşacağı kimi, qürurlu Misir diyarını da dolaşdı. Odlu, qasırğa ilə, zəlzələ və ölüm ilə böyük Mən Olan Öz xalqını xilas etdi. O, onları əsarət diyarından çıxardı. Onları “odlu ilanların, əqrəblərin və quraqlığın olduğu böyük və dəhşətli səhradan” keçirdi. Qanunun Təkrarı 8:15. O,

“çaxmaqdaşından olan qayadan” onlara su çıxardı və onları “göyün buğdası” ilə yedizdirdi. Məzmur 78:24. “Çünki,” Musa dedi, “Rəbbin payı Öz xalqıdır; Yaqub Onun irsinin qismətidir. O, onu səhra torpağında, viran, uğultulu biyabanda tapdı; onu dövrəyə aldı, ona təlim verdi, onu gözünün bəbəyi kimi qorudu. Yuvanı oyadan, balaları üzərində qanad çalan, qanadlarını açan, onları götürən, onları qanadları üstündə daşıyan qartal kimi, Rəbb təkcə ona rəhbərlik etdi və Onunla yad allah yox idi.” Qanunun Təkrarı 32:9–12. Beləcə, O, onları Öz yanına gətirdi ki, Haqq-Taalanın kölgəsi altında yaşasınlar.

“Məsih İsrail övladlarının səhradakı sərgərdan gəzintilərində onların rəhbəri idi. Gündüz bulud sütununun, gecə isə od sütununun içində bürünmüş halda onlara yol göstərir və onları yönəldirdi. O, onları səhranın təhlükələrindən qorudu, onları vəd olunmuş diyara gətirdi və Allahı tanımayan bütün millətlərin gözü önündə İsraili Özünün seçilmiş mülkü, Rəbbin bağı olaraq təsbit etdi.

“Allahın kəlamları bu xalqa əmanət edilmişdi. Onlar Onun qanununun göstərişləri, həqiqətin, ədalətin və paklığın əbədi prinsipləri ilə əhatə olunmuşdular. Bu prinsiplərə itaət onların müdafiəsi olmalı idi, çünki bu, onları günahlı əməllərlə özlərini məhv etməkdən xilas edəcəkdi. Və üzümlükdəki qüllə kimi, Allah Öz müqəddəs məbədinə ölkənin ortasında yerləşdirdi.

“Məsih onların müəllimi idi. O, səhrada onlarla necə olmuşdusa, hələ də onların müəllimi və rəhbəri olmalı idi. Onun izzəti məskəndə və məbəddə rəhmət kürsüsünün üzərindəki müqəddəs Şekinada məskən salmışdı. O, onların xatirinə məhəbbətinin və səbirinin zənginliyini daim aşkar edirdi.

Allah Öz xalqı İsraildən bir mədh və izzət yaratmağı arzulayırdı. Onlara hər cür ruhani üstünlük verilmişdi. Allah Özünün nümayəndələri olmalarına imkan verəcək xarakterin formalaşması üçün əlverişli olan heç nəyi onlardan əsirgəmədi.

“Onların Allahın qanununa itaəti onları dünya xalqları qarşısında firavanlıq möcüzələrinə çevirəcəkdi. Onlara hər cür incə işdə hikmət və bacarıq verə bilən Olan onların Müəllimi olmağa davam edəcək, Öz qanunlarına itaət vasitəsilə onları nəcibləşdirib ucaldacaqdı. Əgər itaətkar olsaydılar, başqa xalqları əziyyətə salan xəstəliklərdən qorunacaq və zehni qüvvət neməti ilə xeyir-dualandırılacaqdılar. Allahın izzəti, Onun əzəməti və qüdrəti onların bütün firavanlığında aşkar edilməli idi. Onlar kahinlər və şahzadələr səltənəti olmalı idilər. Allah onları yer üzünün ən böyük xalqına çevrilmək üçün hər cür imkanla təmin etmişdi.”

Məsih Musa vasitəsilə Allahın niyyətini onlara ən qəti şəkildə bildirmiş və firavanlıqlarının şərtlərini aydın etmişdi. O dedi: “Sən Allahın Rəbbi üçün müqəddəs bir xalqsan”; “Allahın Rəbbi səni yer üzündə olan bütün xalqların arasından Özünə məxsus xüsusi bir xalq olmaq üçün seçmişdir.... Buna görə bil ki, Allahın Rəbbi Odur Allah, sadıq Allahdır; Onu sevənlər və Onun əmrlərini yerinə yetirənlərlə min nəsillə qədər əhdini və mərhəmətini qoruyur.... Buna görə də bu gün sənə əmr etdiyim əmrləri, qaydaları və hökmləri yerinə yetirmək üçün qorunmalısan. Belə olacaq ki, əgər siz bu hökmlərə qulaq assanız, onları qoruyub yerinə yetirənsiz, Allahın Rəbbi də atalarınıza and içdiyi əhdi və mərhəməti sizin üçün qoruyacaq; O sizi sevəcək, sizə xeyir-dua verəcək və sizi çoxaldacaq; O həmçinin bətninin bəhrəsinə,

torpağının bəhrəsinə, taxılına, şərabına, zeytun yağına, mal-qaranın artımına və qoyun sürülərinə, atalarına sənə verməyə and içdiyi torpaqda xeyir-dua verəcək. Sən bütün xalqlardan artıq xeyir-dua almış olacaqsan.... Və Rəbb bütün xəstəlikləri səndən uzaqlaşdıracaq və bildiyin Misirin o ağır xəstəliklərindən heç birini sənin üzərinə qoymayacaq.” Qanunun Təkrarı 7:6, 9, 11–15.

“Əgər Onun əmrlərinə riayət etsəydilər, Allah onlara buğdanın ən yaxşısını verməyi və qayadan onlar üçün bal çıxarmağı vəd etmişdi. O, onları uzun ömürlə razı salacaq və Öz xilasını onlara göstərəcəkdi.”

“Adəm və Həvvə Allaha itaətsizlik etdikləri üçün Edəni itirmişdilər və günah üzündən bütün yer üzü lənətə düçar olmuşdu. Lakin Allahın xalqı Onun göstərişinə əməl etsəydi, onların torpağı yenidən bərəkətə və gözəlliyə qovuşacaqdı. Allah Özü onlara torpağın becərilməsi ilə bağlı göstərişlər verdi və onlar onun bərpasında Onunla əməkdaşlıq etməli idilər. Beləliklə, Allahın idarəsi altında olan bütün ölkə ruhani həqiqətin əyani dərsinə çevriləcəkdi. Necə ki, Onun təbiət qanunlarına itaətlə yer öz nemətlərini yetirməli idi, eləcə də Onun əxlaq qanununa itaətlə xalqın qəlbləri Onun xasiyyətinin sifətlərini əks etdirməli idi. Hətta bütpərəstlər belə diri Allaha xidmət edən və Ona ibadət edənlərin üstünlüyünü qəbul edəcəkdilər.”

“‘Baxın,’ Musa dedi, ‘Rəbb Allahımın mənə əmr etdiyi kimi, mən sizə qaydalar və hökmlər öyrətdim ki, onu mülk olaraq almağa getdiyiniz torpaqda belə edəsiniz. Buna görə də onları qoruyub yerinə yetirin; çünki bu, bütün bu qaydaları eşidəcək xalqların gözündə sizin hikmətiniz və anlayışınızdır; onlar deyəcəklər: Həqiqətən, bu böyük millət hikmətli və anlayışlı bir xalqdır. Çünki hansı böyük millət vardır ki, hər nə vaxt Ona yalvarsaq, Allahı bizə yaxın olan Rəbb Allahımız kimi özünə bu qədər yaxın olsun? Və hansı böyük millət vardır ki, bu gün sizin qarşınıza qoyduğum bütün bu qanun kimi bu qədər saleh qaydalara və hökmlərə malik olsun?’ Qanunun Təkrarı 4:5–8.

“İsrail övladları Allahın onlar üçün təyin etdiyi bütün ərazini tutmalı idilər. Həqiqi Allaha ibadəti və Ona xidməti rədd edən millətlər öz mülklərindən məhrum edilməli idilər. Lakin Allahın məqsədi bu idi ki, Öz xarakterinin İsrail vasitəsilə aşkar olunması ilə insanlar Ona cəlb olunsunlar. Müjdə dəvəti bütün dünyaya verilməli idi. Qurban xidməti haqqında təlim vasitəsilə Məsih millətlərin önündə ucaldılmalı idi və Ona baxacaq hər kəs yaşamalı idi. Kənanlı Rahav və Moavlı Rut kimi, bütpərəstlikdən üz döndərən həqiqi Allaha ibadətə yönələnlerin hamısı Onun seçilmiş xalqı ilə birləşməli idilər. İsrailin sayı artdıqca onlar sərhədlərini genişləndirməli idilər ki, onların padşahlığı dünyanı əhatə etsin.”

“Allah bütün xalqları Öz mərhəmətli hökmranlığı altına gətirməyi arzulayırdı. O istəyirdi ki, yer üzünü sevinc və sülhlə dolsun. O, insanı xoşbəxtlik üçün yaratdı və insan qəlblərini göyün sülhü ilə doldurmağı arzulayır. O istəyir ki, aşağıdakı ailələr yuxarıdakı böyük ailənin rəmzi olsunlar.

“Lakin İsrail Allahın niyyətini yerinə yetirmədi. Rəbb bəyan etdi: “Mən səni seçmə bir üzüm tənəyi, tamamilə saf toxumdan əkmışdim; bəs necə oldu ki, Mənim üçün yad bir üzümün pozulmuş tənəyinə çevrildin?” Yeremya 2:21. “İsrail boş bir üzumdür, meyvəsini özü üçün gətirir.” Hoşea 10:1. “İndi isə, ey Yerusəlim sakinləri və ey Yəhuda adamları, rica edirəm,

Mənimlə üzüm bağım arasında hökm verin. Üzüm bağıma etmədiyim daha nə edilə bilərdi? Niyə Mən onun üzüm gətirməsini gözlədiyim zaman o, yabanı üzüm gətirdi? İndi isə gəlin, üzüm bağıma nə edəcəyimi sizə bildirim: onun çəpərini götürəcəyəm, o da yeyilib məhv olacaq; hasarını yıxacağam, o da tapdanacaq; onu viran qoyacağam; nə budanacaq, nə də bellənəcək; orada tikan və qanqal bitəcək; buludlara da əmr edəcəyəm ki, onun üstünə yağış yağdırmasınlar. Çünki ... O, ədalət gözlədi, amma budur, zülm; salehlik gözlədi, amma budur, fəryad.” Yeşaya 5:3–7.

“Rəbb Musa vasitəsilə Öz xalqının qarşısına sədaqətsizliyin nəticəsini qoymuşdu. Onlar Onun əhdini qoruyub saxlamamaqla özlərini Allahın həyatından ayıracaq, Onun bərəkəti isə onların üzərinə gələ bilməyəcəkdi. Musa dedi: ‘Özünü gözlə ki, bu gün sənə əmr etdiyim Onun əmrlərini, hökmlərini və qaydalarını yerinə yetirməməklə Allahın Rəbbi unutmayasan; yoxsa yeyib doyduğun, gözəl evlər tikib onlarda yaşadığın zaman; sürülərin və ilxıların çoxaldığı, gümüşün və qızılın artdığı, sahib olduğun hər şeyin çoxaldığı zaman ürəyin təkəbbürə qapılar və Allahın Rəbbini unudarsan.... Ürəyində: Bu sərvəti mənə qüdrətim və ələmin gücü qazandırdı, — deyərsən.... Və əgər Allahın Rəbbini tamamilə unudub başqa allahların ardınca gedər, onlara qulluq edər və səcdə qılarsansa, bu gün sizə qarşı şəhadət edirəm ki, mütləq həlak olacaqsınız. Rəbbin üzünüzün önündən məhv etdiyi xalqlar kimi siz də həlak olacaqsınız; çünki Allahınız Rəbbin səsini itaət etmədiniz.’ Qanunun Təkrarı 8:11–14, 17, 19, 20.”

“Bu xəbərdarlığa yəhudi xalqı tərəfindən məhəl qoyulmadı. Onlar Allahı unuttular və Onun nümayəndələri kimi malik olduqları uca imtiyazı gözdən qaçırdılar. Aldıqları xeyir-dualar dünyaya heç bir xeyir-dua gətirmədi. Onların bütün üstünlükləri özlərini ucaltmağa sərf olundu. Onlar Allahı, Özünün onlardan tələb etdiyi xidmətdən məhrum etdilər, həmçinin öz həmcinslərini dini rəhbərlikdən və müqəddəs nümunədən məhrum etdilər. Tufandan əvvəlki dünyanın sakinləri kimi, öz pis ürəklərinin hər xəyalının ardınca getdilər. Beləcə müqəddəs şeyləri bir məsxərəyə çevirdilər və belə dedilər: ‘Rəbbin məbədi, Rəbbin məbədi, bunlardır’ (Yeremya 7:4), halbuki eyni zamanda Allahın xarakterini təhrif edir, Onun adını hörmətdən salır və Onun məbədgahını murdarlayırdılar.

Rəbbin üzüm bağına nəzarət etmək üçün təyin olunmuş bağbanlar onlara etibar edilən vəzifəyə sadıq qalmadılar. Kahinlər və müəllimlər xalqa sadıq rəhbərlər deyildilər. Onlar Allahın xeyirxahlığını və mərhəmətini, həmçinin Onun onların məhəbbəti və xidməti üzərində olan haqqını xalqın önündə saxlamırdılar. Bu bağbanlar öz şöhrətlərini axtarırdılar. Onlar üzüm bağının bəhrələrini mənimsəmək istəyirdilər. Onların məqsədi diqqəti və ehtiramı özlərinə yönəltmək idi.

İsraildə bu rəhbərlərin təqsiri adi günahkarın təqsiri kimi deyildi. Bu adamlar Allah qarşısında ən ciddi öhdəlik altında dururdular. Onlar özlərini “Rəbb belə deyir” sözünü öyrətməyə və ciddi itaəti öz gündəlik həyatlarına tətbiq etməyə həsr etmişdilər. Bunu etmək əvəzinə, onlar Müqəddəs Yazıları təhrif edirdilər. İnsanların üzərinə ağır yüklər qoyur, həyatın hər addımına qədər uzanan mərasimləri məcburi şəkildə tətbiq edirdilər. Xalq daimi narahatlıq içində yaşayırdı, çünki ravvinlərin müəyyən etdiyi tələbləri yerinə yetirə bilmirdilər. İnsan tərəfindən qoyulmuş əmrləri saxlamağın qeyri-mümkün olduğunu gördükcə, Allahın əmrlərinə münasibətdə laqeyd olurdular.

“Rəbb Öz xalqına öyrətmişdi ki, bağın sahibi Odur və onların bütün var-dövləti Onun üçün istifadə olunmaq məqsədilə onlara əmanət olaraq verilmişdir. Lakin kahinlər və müəllimlər öz müqəddəs vəzifələrinin işini sanki Allahın mülkünü idarə edirmişlər kimi yerinə yetirmirdilər. Onlar Onun işinin irəlilədilməsi üçün özlərinə etibar edilmiş vasitələri və imkanları Ondan sistemli surətdə oğurlayırdılar. Onların tamahkarlığı və acgözlüyü hətta bütpərəstlərin belə onlara nifrətlə baxmasına səbəb olurdu. Beləliklə, başqa millətlərə Allahın xarakterini və Onun Padşahlığının qanunlarını yanlış anlamaq üçün bəhanə verilmiş oldu.”

Ata ürəyi ilə Allah Öz xalqına səbr etdi. O, onlara bəxş edilən mərhəmətlər və geri çəkilən mərhəmətlər vasitəsilə müraciət etdi. O, səbir və təmkinlə onların günahlarını önlərinə qoydu və təhəmmüllə onların bunu etiraf etməsini gözlədi. Peyğəmbərlər və elçilər bağbanlar üzərində Allahın haqqını israrla bildirmək üçün göndərildi; lakin onlar xoş qarşılanmaq əvəzinə düşmən kimi rəftar gördülər. Bağbanlar onları təqib edib öldürdülər. Allah yenə başqa elçilər göndərdi, lakin onlar da birincilər kimi eyni rəftarı gördülər; sadəcə bağbanlar daha da qətiyyətli nifrət göstərdilər.

“Son çarə kimi Allah Öz Oğlunu göndərdi və dedi: “Onlar Mənim Oğluma hörmət edəcəklər.” Lakin onların müqaviməti onları qisasçı etmişdi və onlar öz aralarında dedilər: “Varis budur; gəlin, Onu öldürək və Onun irsinə sahib olaq.” O zaman üzüm bağından zövq almaq və onun məhsulu ilə istədiyimiz kimi davranmaq üçün tək qalacağıq.

“Yəhudi rəhbərləri Allahı sevmirdilər; buna görə də özlərini Ondan ayırdılar və ədalətli bir həll üçün Onun bütün müraciətlərini rədd etdilər. Allahın Sevgilisi olan Məsih üzüm bağının Sahibinin hüquqlarını irəli sürmək üçün gəldi; lakin bağbanlar Ona açıq-aşkar nifrətlə yanaşaraq dedilər: Biz bu adamın üzərimizdə hökmranlıq etməsini istəmirik. Onlar Məsihin xasiyyət gözəlliyinə həsəd aparırdılar. Onun təlim vermə tərzini onlarınkindən qat-qat üstün idi və Onun uğurundan qorxurdular. O, onlarla ciddi şəkildə mübahisə edir, onların riyakarlığını üzə çıxarır və tutduqları yolun qaçılmaz nəticələrini onlara göstərirdi. Bu isə onları dəli bir qəzəbə sürükləyirdi. Susdura bilmədikləri məzəmmətlər altında yanıb-yaxılırdılar. Məsihin durmadan qarşılarına qoyduğu yüksək salehlik meyarına nifrət edirdilər. Görürdülər ki, Onun təlimi onları elə bir vəziyyətə qoyur ki, onların eqoizmi örtüksüz qalacaq və buna görə də Onu öldürmək qərarına gəldilər. Onlar Onun həqiqətsevərlik və təqva nümunəsinə və etdiyi hər işdə aşkara çıxan uca ruhaniyyətə nifrət edirdilər. Onun bütün həyatı onların eqoizmi üçün bir məzəmmət idi və son sınaq gəlib çatanda — əbədi həyata itaət, yaxud əbədi ölümə itaətsizlik mənasına gələn o sınaq zamanı — onlar İsrailin Müqəddəsini rədd etdilər. Onlardan Məsihlə Barabba arasında seçim etmələri istəniləndə qışqırdılar: ‘Barabbanı bizə azad et!’ Luka 23:18. Pilat isə, ‘Bəs İsa ilə nə edim?’ deyərək soruşanda, onlar vəhşicəsinə qışqırdılar: ‘Qoy çarmıxa çəkilsin!’ Matta 27:22. Pilat soruşdu: ‘Mən sizin Padşahınızı çarmıxa çəkimm?’ kahinlərdən və rəhbərlərdən isə belə cavab gəldi: ‘Qeysərdən başqa padşahımız yoxdur.’ Yəhya 19:15. Pilat, ‘Mən bu saleh adamın qanında təqsirsizəm,’ deyərək əllərini yuduqda, kahinlər cahil izdihamla birləşib ehtirasla bəyan etdilər: ‘Onun qanı bizim və övladlarımızın üzərinə olsun.’ Matta 27:24, 25.”

“Beləliklə, yəhudi rəhbərləri öz seçimlərini etdilər. Onların qərarı Yəhyanın taxtda Oturanın əlində gördüyü, heç kəsin aç bilmədiyi kitabda qeydə alındı. Bütün qisasçı sərtliyi ilə bu

qərar, bu kitab Yəhuda qəbiləsindən olan Şir tərəfindən açıldığı gün onların qarşısında görünəcəkdir.

Yəhudi xalqı belə bir fikri əziz tuturdu ki, onlar göylərin seçilmişləri idilər və həmişə Allahın kilsəsi olaraq ucaldılmalı idilər. Onlar deyirdilər ki, İbrahimin övladlarıdır; onların firavanlığının təməli isə onlara elə möhkəm görünürdü ki, onları hüquqlarından məhrum etmək üçün yerə də, göyə də meydan oxuyurdular. Lakin sədaqətsiz həyatları ilə onlar özlərini göyün məhkumiyyətinə və Allahdan ayrılığa hazırlayırdılar.

“Üzüm bağı məsəlində Məsih kahinlərin qarşısında onların pisliliyinin ən son həddini təsvir etdikdən sonra onlara bu sualı verdi: «Belə isə üzüm bağının sahibi gəldikdə, o bağbanlara nə edəcək?» Kahinlər hekayəni dərin maraqla izləyirdilər və mövzunun özləri ilə olan əlaqəsini nəzərə almadan, xalqla birlikdə cavab verib dedilər: «O, həmin pis adamları ağır bir şəkildə məhv edəcək və üzüm bağını öz mövsümlərində Ona bəhrəsini verəcək başqa bağbanlara icarəyə verəcək.»”

“Onlar bilmədən öz hökmlərini özləri vermişdilər. İsa onlara baxdı və Onun dərinlərə nüfuz edən baxışı altında onlar qəlblərinin sirlərini Oxuduğunu anladılar. Onun ilahiliyi onların qarşısında danılmaz qüvvə ilə parladı. Onlar bağbanlarda özlərinin təsvirini gördülər və qeyri-ixtiyari olaraq nida etdilər: «Allah eləməsin!»”

Məsih ciddi və kədərli bir tərzdə soruşdu: «Məgər siz Müqəddəs Yazılarda heç vaxt oxumamısınız: “Bənnaların rədd etdiyi daş guşənin başdaşı olmuşdur; bu, Rəbbin işidir və gözlərimizdə heyrətamizdir”? Buna görə sizə deyirəm: Allahın Padşahlığı sizdən alınacaq və onun bəhrələrini gətirən bir millətə veriləcək. Kim bu daşın üstünə düşərsə, parçalanacaq; lakin bu daş kimin üzərinə düşərsə, onu toz halına salacaq.»

“Əgər xalq Onu qəbul etsəydi, Məsih yəhudi millətinin fəlakətinin qarşısını alardı. Lakin paxıllıq və qısqanlıq onları barışmaz etdi. Onlar qərara aldılar ki, Nasıralı İsanı Məsih kimi qəbul etməyəcəklər. Onlar dünyanın Nurunu rədd etdilər və o vaxtdan etibarən onların həyatı gecə yarısının zülməti kimi qaranlıqla əhatə olundu. Əvvəlcədən xəbər verilmiş fəlakət yəhudi millətinin üzərinə gəldi. Onların öz cilovlanmamış şiddətli ehtirasları öz məhvlərini hazırladı. Kor qəzəbləri içində bir-birlərini məhv etdilər. Onların üsyankar, inadkar qüruru Roma fətlələrinin qəzəbini öz üzərlərinə gətirdi. Yerusəlim məhv edildi, məbəd viran qoyuldu və onun yeri tarla kimi şumlandı. Yəhuda övladları ən dəhşətli ölüm şəkilləri ilə həlak oldular. Milyonlarla insan bütpərəst ölkələrdə qul kimi xidmət etmək üçün satıldı.”

Yəhudilər bir xalq olaraq Allahın məqsədini yerinə yetirməkdə uğursuz oldular və üzüm bağı onlardan alındı. Onların sui-istifadə etdikləri imtiyazlar, əhəmiyyət vermədikləri iş başqalarına həvalə edildi.

“Bağ haqqında məsəlin tətbiqi yalnız yəhudi xalqı ilə məhdudlaşmır. Onun bizim üçün də bir dərsi vardır. Bu nəsiləki kilsə Allah tərəfindən böyük imtiyazlar və xeyir-dualarla təchiz edilmişdir və O, buna uyğun bəhrələr gözləyir.” Məsihin Məsəllərlə Dərsləri. 284–296.

Yoel kitabı dünyanın sonunda yağan axırıncı yağışın tarixini müəyyən edir. Axırıncı yağış Vəhy kitabının on dördüncü fəslindəki üçüncü mələyin Allahın son xəbərdarlıq ismarıcıdır. Axırıncı

yağış üçüncü mələyin ismarıcını təmsil etsə də, o həmçinin Zəkəriyyənin qızıl yağ, ilk və axırncı yağışlar, qurbangahdan gələn od və digər təmsillərlə rəmləşdirildiyi kimi, İlahiliklə bəşəriyyət arasındakı ünsiyyət prosesini də təmsil edir. Axırncı yağış yalnız bir ismaric və Allahla insan arasındakı ünsiyyət prosesi deyil, həm də Allahın Kəlamında təsbit edilmiş Müqəddəs Kitab tədqiqatının yeganə təqdis olunmuş “metodologiyası”dır. Bu metodologiya iyirmi səkkizinci fəsildə olan Yeşayanın “sətir üstə sətir” prinsipidir.

Qədim və həmçinin müasir İsrailin başlanğıcında Allah, “bağban”, İsraili “çöldən” çıxardı. İstər Misirdə dörd yüz otuz illik əsarət, istərsə də 538-ci ildən 1798-ci ilə qədər davam edən Qaranlıq Əsrlər əsarəti olsun, İsrail “çöldən” çıxarıldı; çünki “çöl” köləliyin və əsarətin simvoludur. İstər qədim hərfi İsrail, istərsə də müasir ruhani İsrail olsun, Allah onları çöl əsarətindən qurtardı və “Özünün seçilmiş mülkü, Rəbbin üzüm bağı” olaraq “bərqərar etdi”; onlar kahinlər və əmirlər olmağa, “Allahın kəlamları”nı təmsil etmək imtiyazının “etibar edildiyi” şəxslər olmağa çağırılmışdılar. Qədim İsrail üçün “kəlamlar” Qanun idi, müasir İsrail üçün isə həm Qanun, həm də peyğəmbərliklərdir.

“Allah Öz kilsəsini bu gündə, qədim İsraili çağırdığı kimi, yer üzündə bir nur kimi durmağa çağırmışdır. Həqiqətin qüdrətli yarıcı aləti ilə, birinci, ikinci və üçüncü mələklərin xəbərləri vasitəsilə, O, onları kilsələrdən və dünyadan ayıraraq Özünə müqəddəs bir yaxınlığa gətirmişdir. O, onları Öz qanununun əmanətdarları etmiş və bu zaman üçün peyğəmbərliyin böyük həqiqətlərini onlara etibar etmişdir. Qədim İsrailə əmanət edilmiş müqəddəs kəlamlar kimi, bunlar da dünyaya çatdırılmalı olan müqəddəs bir əmanətdir. Vəhy 14-dəki üç mələk Allahın xəbərlərinin nurunu qəbul edən və yer üzünün hər tərəfində xəbərdarlığı səsləndirmək üçün Onun nümayəndələri kimi irəli çıxan xalqı təmsil edir.” Testimonies, 5-ci cild, 455.

Müasir İsrail, Müqəddəs Ruhun qüdrəti altında şəxsi təcrübəsində Məsihin xasiyyətini təzahür etdirərkən, son yağışın qüdrəti altında üçüncü mələyin uca fəryadını bəyan etmək üçün təyin olunmuşdu. Üçüncü mələyin uca fəryadı son yağışın tökülməsi zamanı, Babilin şərabı ilə sərxoş olmuş bir sinif adam tərəfindən yalançı sülh və təhlükəsizlik son yağış xəbərinin təbliğ edildiyi bir vaxtda yerinə yetirilir. Bunlar Yeşayanın Efrayimin sərxoşları və Yoelin şərab içənləridir ki, yeni şərab onların ağzından kəsilmişdir. Həqiqi son yağış xəbərini qəbul edənlər səmavi qida naminə Babil yeməyini rədd edən Daniel, Mişael, Xananya və Azarya ilə təmsil olunurlar. Bunlar Musanın və Quzunun, həm də üzüm bağının nəğməsini oxuyan yüz qırx dörd min nəfərdir; çünki üzüm bağı məsələsi qədim İsrailin əhd münasibətlərinin başlanğıcında Musanın tarixində yerinə yetmiş, sonra isə qədim İsrailin əhd münasibətlərinin sonunda Quzunun tarixində yenidən yerinə yetmişdir.

Bağ haqqında mahnı, yeni əhd xalqı Rəbbə nikahlanarkən, əvvəlki əhd xalqının kənardan keçilib ötürülməsi ilə yekunlaşır. Rəbb qırxillik səhrada sərgərdanlıq zamanı ölənlərin yanından keçdi və məhz onları boşadığı həmin vaxt Yeşua ilə əhdə daxil oldu. Rəbb qədim İsraili boşadığı həmin vaxt xristian kilsəsi ilə nikaha girirdi. Alfa, yaxud başlanğıc tarixi Musa ilə təmsil olunur, omega isə Quzu ilə təmsil olunur. Onların hər ikisinin təmsil etdiyi tarix bağ məsələsinin tarixidir; buna görə də Yeşayanın bağ haqqında mahnısı, Vəhy görə Yəhyanın Musa və Quzu haqqında mahnısıdır.

Bu fikirləri növbəti məqalədə davam etdirəcəyik.

“Bunlar Bacı Uaytın sözləri deyil, Rəbbin sözləridir və Onun elçisi onları sizə verməyim üçün mənə vermişdir. Allah sizi artıq Ona zidd məqsədlərlə işləməməyə çağırır. Özlərini məsihçi adlandırdıqları halda Şeytanın xüsusiyyətlərini nümayiş etdirən, ruhda, sözdə və əməldə həqiqətin irəliləyişinə qarşı çıxan və şübhəsiz ki, Şeytanın onları apardığı yolla gedən adamlar barəsində çoxlu təlimat verilmişdi. Onlar ürəklərinin sərtliyində heç bir surətdə özlərinə məxsus olmayan və istifadə etməməli olduqları hakimiyyəti mənimsəmişlər. Böyük Müəllim buyurur: “Mən alt-üst edəcəyəm, alt-üst edəcəyəm, alt-üst edəcəyəm.” Adamlar Bettl-Krikdə deyirlər: “Rəbbin məbədi, Rəbbin məbədi bizik”, lakin onlar adi od işlədirlər. Onların ürəkləri Allahın lütfü ilə yumşaldılmamış və ram edilməmişdir.” Manuscript Releases, cild 13, 222.

“Allahın səbrinin bir məqsədi vardır, lakin siz onu puça çıxarırsınız. O, elə bir vəziyyətin yaranmasına yol verir ki, siz sonradan onun qarşısının alınmasını çox istərdiniz, amma artıq çox gec olacaq. Allah İlyasa əmr etdi ki, amansız və hiyləgər Hazaeli Suriya üzərində padşah məsh etsin ki, o, bütpərəst İsrail üçün bir cəza qamçısı olsun. Kim bilir, bəlkə Allah sizi sevdiyiniz aldanışlara təslim edəcək? Kim bilir, bəlkə də sadıq, möhkəm və həqiqi olan vaizlər bizim naşükür kilsələrimizə sülh Müjdəsini təqdim edən son şəxslər olacaqlar? Ola bilsin ki, məhv edənlər artıq Şeytanın əli altında hazırlanırlar və yalnız daha bir neçə bayraqdarı öz yerlərini tutmaq üçün gözləyirlər və yalançı peyğəmbərin səsi ilə, Rəbb sülh söyləməmiş olduğu halda, “Sülh, sülh” deyərək hayqıracaqlar. Mən nadir hallarda ağlayıram, lakin indi görürəm ki, gözlərim yaşdan tutulub; yazdıqca onlar kağızımın üzərinə damlayır. Ola bilsin ki, çox keçmədən aramızda bütün peyğəmbərcə bəyanatlar sona çatsın və xalqı sarsıtmış olan səs artıq onların cismani mürgülərini pozmasın.”

“Allah Öz qəribə işini yer üzündə icra edəcəyi zaman, müqəddəs əllər artıq sandığı daşımayanda, vay xalqın halına. Ah, kaş sən, məhz sən, bu öz günündə sülhünə aid olan şeyləri biləydin! Ah, kaş xalqımız da Nineva kimi bütün qüvvəsi ilə tövbə etsin və bütün ürəyi ilə iman gətirsin ki, Allah Öz şiddətli qəzəbini onların üzərindən döndərsin.” Şəhadətlər, 5-ci cild, 77.

“Əgər siz qəlbin inadkarlığına uyursunuzsa və qürurla özünəhaqlılıq ucbatından öz qüsurlarınızı etiraf etmirsinizsə, Şeytanın sınaqlarına tabe olaraq qalacaqsınız. Əgər Rəbb sizin xətalarınızı aşkar etdikdə tövbə etmir və onları etiraf etmirsinizsə, Onun inayəti sizi yenidən və yenidən həmin yerdən keçirəcək. Siz oxşar xarakterli səhvlər etməyə buraxılacaqsınız, hikmətdən məhrum olmağa davam edəcəksiniz və günahı salehlik, salehliyi isə günah adlandıracaqsınız. Bu axır günlərdə üstünlük qazanacaq saysız-hesabsız aldatmalar sizi hər tərəfdən bürüyəcək və siz rəhbərləri dəyişəcəksiniz, lakin bunu etdiyinizi bilməyəcəksiniz.” Review and Herald, 16 dekabr 1890.